

დროშა

„დროშის“ რედაქცია — სასახლის ქუჩაზე, დ. სა-
რაფოვის სახლში.
ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე;
ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გარეშე
მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, ред. „Дрошѣ“
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—
8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—
6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4
მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: მეოთხე ცეცხლსკოტოქონზე
8 კაპ.; პირველზე 16 კაპ. სრული კაპიტალიზაციაზე
ლი 25 მანათი; პირველი 50 მან. რიცხვი სტრიქონზე-
ბისა ითვლება მათგან დაჭერილის ადგილის გვა-
ლობაზე.
თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს
და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს
დაუბეჭდველ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს
ავტორს.
Объявления изъ Россіи, Царства Польскаго и за
границы принимаются только въ денг. конторѣ
объявл. Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა.

შემდეგი ნომერი „დროშისა“ დიანს 5 კაპეიკი.

შემდეგი ნომერი გაზეთისა გამოვა სამშაბათს, მარტის 5-ს.

„დროშის“ ფასი მარტის პირველიდან
წლის დამლევამდე 8 მანათი, სოფლის მასწავლე-
ბელთათვის 6 მანათი.
წლით ხელის-მომწერნი ამ წლის ყველა ნომრებს მიიღებენ.

ლოს. თუმცა უეცრად ადვანსტანში
გაღვივებული ნაპერწკალი თითქო
ჩაქრა, თითქო ერთის კვირის გან-
მავლობაში აღაჩაფერი ისმოდა მურ-
ღაბსა და ბერათზედ, მაგრამ, ვინც
კი აღევნებდა თვალს, შენიშნავდა
რომ ეს ნაპერწკალი ჩამქრალი არ
იყო და აღრე თუ გვიან, იქნება ძა-
ლიან აღრეც, შეიძლება, ცეცხლად
გადაქცეულიყო. არა-ჩვეულებრივი სი-
ჩუმე კი იმით აიხსნებოდა, რომ თვით
ზღაღღსტანმა პალატაში გამოაცხადა:
„მევენებლად მიმაჩნია სახემწიფო ინ-
ტერესებისათვის წინაწინავე ადვანს-
ტანის საქმეებზე ლაპარაკი; პალა-
ტამაც იგრძნო ამ სიტყვების მნიშვნე-
ლობა და დრომდე ჩაჩუმდა. ამიტო-
მაც მთელი კვირის განმავლობაში
ჩრდილოეთის სააგენტო გვეხებდა
შთანქვან-ნიანგ-პუაგებით, ან სხვა ამ
გვარ ძნელად გამოსატყმელ სახელე-
ბით.

პატარა ხანს პოლიტიკას თავი და-
ვანებოთ და ერთი უცხოური ამბავი
მოვიხსენიოთ, რომელიც კარგ ილიუს-
ტრაციად გამოდგებოდა ევროპიელ
მუშათა უქმეყოფილების გამოხსანა-
ვად.
ბერმანის ქალაქის ოლმუტის ახ-
ლო, ქვა-ნახშირის მადანში, რომე-
ლიც ერთს გრაფს ეკუთვნის, მომხდა-
რა საშინელი აფეთქება. შეფეთქია
გაზს თითქმის 30 საჯენის სიღრმეზე
და ამ ქვესკნელში ჩაუმარხავს 123
მადანის მუშა, რომელნიც სიცოცხლე-
შიაც მშვეს ძნელად დაინახებდნენ და
სიკვდილიც სახარელ ჯუღღმულში
უნახავთ.

მართი კვირა უსხრეთში
თბილისი, მარტის 2-ს

თუმცა ტელეგრაფები უხვად მოგ-
ვითხრობენ სადღეგდელ ომების ამბავს,
მაგრამ წაივია ის დრო, როდესაც
სადღეგდელობებსა და დამოყვრებას რა-
იმე მნიშვნელობა ჰქონდათ პოლიტი-
კაში. მეროპის პოლიტიკას ეხლა
მხოლოდ ესრედ-წოდებული „ნაციო-
ნალური ინტერესება“ განაგებენ,
რომლებზედაც არა მოქმედობს ერ-
თის გვირგვინის ისევე მგორეს სად-
ღეგდელს მირთმევა, ან შეყრის დროს
მეგობარულად გადახვევა. პოლიტი-
კას პოლიტიკა იმიტომაც ჰქვია, რომ
ერთმანეთს თეთრი კბილი უჩვენონ
და შავი გული კი დაუმალონ. პირ-
იქით, თუ ორს სახემწიფოს ძნელად
გადასაწვევტი საცილობელი საგანი
არა აქვთ, ხშირად დიპლომატიური
მეტაკება იმის მომასწავებელი არ
არის, რომ მას უეჭველად ჯარების
შეტაკება მოჰყვას.

მაგალითისათვის ავიღოთ თუნდა
უკანასკნელი დიპლომატიური შეტაკე-
ბა ბერმანისა და ინგლისის შორის.
ინგლისის მინისტრს ბრენვილს ბრალ-

დებოდა გამოცხადება იმ კერძო მიწერ-
მოწერისა შეგებების შესახებ, რომე-
ლიც ინგლისის სამინისტროს ბისმარკ-
თანა ჰქონდა გამართული; ბისმარკის
გაზეთმა მეტის-მეტის სიციხარით გაჰ-
კიცხა ინგლისელების შხრივ საიდუმ-
ლოების შეუნახველობა და ესეცა
სთქვა, ამას იქით ინგლისთან დიპლო-
მატიური საიდუმლო ლაპარაკი მოუ-
ხერხებელია; მაგრამ ინგლისმა დაი-
ნახა, რომ ეხლა ბერმანისთან დავი-
დარაბის დრო არ იყო, „თამამა“
გულუხვად გამოაცხადა, დედამიწის
ზურგზედ იმდენი ქვეყნებია, რომ
ჩვენც გვეყოფა და ბერმანისაცა და,
ასე გასინჯეთ, ბერმანის და თან
თითქმის მთელის ქვეყნის ბედის მა-
ტრიალებელმა ბისმარკმა, თავის ლეიძ-
ლი შეილიც კი გაგზავნა ინგლისში
ბრენვილთან მოსალოაპარაკებლად და
ხაფის ჩამოსაგდებლად.

რითი აიხსნება ეს აწილებილება და
მასუკან უეცარი დაცხრომა? იმით
რომ ინგლისს ეხლა ბერმანისთვის
არა სკალიან და ბერმანისაც ის უნ-
და რომ ინგლისმა სხვისთვის მოიცა-

„დროშის“ ქეპუტონი, მარტის 2-ს.

საზარელი სამკვიდრო
ფილოსოფიური მოთხრობა
ბ. შალჭერუასი
ჭრანცუხულიდამ *

შაკს თან-და-თან ნაღველი მოერია;
ხმას აღარც კი იღებდა; ფიქრებმა ერ-
თობ გაიტაცეს; თვლები ისე მოერ-
ღვა, რომ თითქოს ორმოდან იყუ-
რებოდა. ხელს აღარ აკარებდა იმ საქ-
მეებს, რომელთაც დიდხანს აღტაცე-
ბით თავსა სწირავდა და რამდენიმე
საათობით, სულ-გაკმენდილი, იჯდა
ხალხმე სტოლთან შუბლზედ ხელებ-
დაბჯენილი. სოლის ეგონა სძინავსო,
ხმას არ იღებდა და მთელ კერძობაშიაც
სიჩუმე სუფევდა, რომ არ გამო-
ვლიდნათ.

მაგრამ იმას სულაც არ ეძინა; დი-
დი ხანი იყო, რაც ძილი არ მოსდი-

ოდა. თანც ძალას აღნდა და
უნდოდა შეუძლებელი შესაძლოდ გა-
ენხდა. ხანდისხან შეშინებული წამოხ-
ტებოდა, ეგონა რომ გრძობს რა-
ღაც განუხადრეელ მოჩვენებას; მე-
რე, როდესაც ისე გონებაზედ მოვი-
დოდა, ხელ-ახლად დაიწებდა ფიქრს
აუხსნელ და თავიდან აუცილებელ ბე-
დის წერაზედ.

— ბანა ამისთანა საქმე შესაძლოა,
ამბობდა იგი. მე ვგრძნობ, რომ
სრული მფეფ ვარ ჩემი კუკუ-გონები-
სა და განწირული კი ვარ სიგიჟისათ-
ვის! მე განვსაზღვრე ჩემი აზრები,
ჩემი გრძობები; ჩემი სიცოცხლე და
ვაფუხნე იმ კანონებზედ, რომელ-
ნიც გონიერებაზედ არიან დამყარე-
ბულნი და მე კი განწირული ვარ შე-
ვიქნე მსხვერპლი უგუნურებისა! მე
შესაძლო არ არის! მითომ და რა-
ტომ! რა არის მაგამი შეუძლებელი;
ეს მხოლოდ საშინელებაა, მაგრამ
მართალი კია. ჩემში შთამომავლო-
ბითი პსიხოლოგიური მემკვიდრეობა
არის კუკუს ავადმყოფობა და აუცი-

შემცდარი აზრია, ერთმ მმეიდო-
ბა იმითი ჩამოვარდნილიყო, რომ
ერთს მხარეს სიტყვა მიეცეს წინ-წაუ-
წველობისა და ამითი მეორე დამოაშ-
მინებინოს. მს „მეორე“ ასე ჰქვი-
რობს, თუმცე, რომ წინააღმდეგმა
მხარემ წინ მეტის მეტად წაიწია და
ვეც საქმარისია ომის გამოაცხადებ-
ლადაო. მისაც ეს არა სჯერა, დაუ-
კვირდეს დღევანდელ ტელეგრაფებს და
აღვიღად მიხედება, თუ როგორ ძნე-
ლად დასაჯერებელია, — ყოველივე ეს
აღიქპოთი სადღეგდელობითა და მე-
გობრულ გადახვევებით გათავდეს.

მს ამბავი, რომ ჩვეულებრივი უბე-
ლური შემთხვევა ყოვლიყო, იქნება
კიდევ მისაცევებელი საბუთი გამოენა-
ხათ, მაგრამ, როგორც იწერებოდა, მი-
წენი ამ უბედურებისა ყოფილა ის,
რომ, თუმცა აკრძალული იყო თო-
ფის წამლით მუშაობა, მაგრამ მაინც
მუშაობის დროს უხმარიათ ეს საშიში
ნიეთიერება, მერე იმისთანა ჰაერში,
რომელიც ასაფეთქ გაზებით საესე ყო-
ფილა.

მაგალი ამისთანა მაგალითები,
რომელნიც, თითქმის თვე არ გავა,
რომ არ მოხდეს სადმე, უფრო აღელ-
ვებენ ევროპიელ მუშა-ხალხს და აქე-
ზებენ უკეთესის ბედის საძებნელად.

*) იხილეთ „დროშა“ № 46.

ლემლად დასრულდება ეგ სენი. მეც
შევიქნები მამა ჩემსავით დამნაშავე და
პაპა ჩემსავით გიჟი. მეც ვისმეს მოვკ-
ლაო... მერე ვინ უნდა მოვკლა? ჩე-
მი ცოლი ხომ არა, რომელიც ისე
აღტაცებით და მხურვალედ მიყვარს!
რა სათქმელია! ბანა ჩემს თავს ვერ
მოვერევი? ხომ ახალ-გაზდა ვარ, ჯერ
მომავალი წინ მიძევს, განა ვერ შე-
ვიძლებ ჩემს ნებაზედ ვიუფლო. რა-
ტომ!.. მიზრობლებ, გავიმარჯვებ და
ბედს დაედღვე კიდევ!.. მერე განა
შევიძლება ბედის-წერაზედ გამარჯვე-
ბა?

VII

მით ღამეს, როდესაც შავმა ფიქ-
რებმა ჩვეულებრივ გაიტაცეს შაკი,
იგი წამოხტა სავარძლიდან სულ-შე-
გუბებული და შუბლ-გახურებული;
თავი ევლარ შეემაჯრებინა იმ აზრე-
ბისგან, რომელიც ახირებით თავში
ერევიდნენ და ამისთანავე გრძობდა,
რომ მთლად შევკრობილია იმ მოჩე-
ნებებით, რომელნიც ამ ბოლოს

დროს ხშირად ეწვეოდნენ ხოლმე.
სწრაფლად შევიდა იმ ოთახში, საცა
ცოლის ტკბილი ღიმილით მოსვენე-
ბით ეძინა და უაზროდ დააშტერა
თავის აღელვებული თვალები, თუმ-
ცა კი თითონაც არ იცოდა, რას
სჩადოდა.

მრთაზად მოესმა ლაპარაკი; თით-
ქო ვილაც ამბობდა:
— მე რომ ეგ მოვკლა?
შაკი შეშინებული უკან გადახტა.
შინ ლაპარაკობდა? ოთახში ხომ მარ-
ტოდ-მარტოა; თითონ ხომ არ
იყო? ღიან, სწორედ თითონ ყოფილა
და რადგან იმ დროს სარკის პირ-და-
პირ იდგა, უცხად თვალი მოჰქრა,
რომ პირის-სახეზედ ბოროტება დასა-
ხოდა. შინგანმა მიდრეკილებამ თით-
ქო გარედ გამოხეთქა. იგი კაცის-
მკვლელს ხედავდა თავის წინ.
მაშინვე გასწია თავის ოთახში და
მალე დაატყო, რომ დამშვიდდა: შე-
ხელულობა ჩვეულებრივი გაუხდა; კან-
კალი აღარ მოსდიოდა. მრთს ვადაწ-
ყვეტილებას დაადგა: მივიდა საწერ-

შინაური ქრონიკა

— ზაფხულში ჯარები სხვა-და-სხვა შტაბ-კვარტირებიდან ლაგერად ობილისის ახლო-მახლო მოიყრიდნენ ხოლმე თავს. აქ ყოველწლივ სჭირდებოდათ კარების მოტანა, მათი დამართვა და სურსათიც ძვირად უჯდებოდათ, რადგან მოცილებდნენ ყიდივს დროს ამისთანა დიდი ქალაქი ჰქადავდა, როგორც ობილისია. მთავრობამ განიზრახა ლაგერის სხვაგან გადატანა და ამისათვის ამოიჩინა ოიანეთის ახლო მამული თ.თ. ჰაგვაძეძეებისა და კნ. ბ. ბაზათაშვილისა. ამ დღეებში აღკვლობრივად გასინჯა ეს მამული დანიშნულმა კომისიამ, მოაწონა და პროექტიც შეადგინა, როგორც მამულის პატრონებთან მოსარჩებლად ისე გლებკაცებთან, რომელნიც არჩეულს მამულზედა სცხოვრობენ. მღვწე კაცებს ამ პროექტით მიეცემათ ერთი ორად მათგან დაჭერილის მამულის კვლობაზე და სხვა მემამულეებს 30 მანათი დესიატინაზე. ლაგერს ეჭირება 1000 დესიატინაზე მეტი და ზაფხულობით იქ მოიჯრის თავს მთელი ის ჯარი, რომელიც ობილისთან ჰკრავდებოდა. ამას გარდა განზრახვა აქვთ ოიანეთის ლაგერში დამართონ სამუდამო ფიცრულები, კარების სამაგიეროდ. ბამოანგარიშებულია, რომ მთავრობას ბევრად უფრო იაფად დაუჯდება ლაგერის შენახვა ოიანეთის ახლო, ვიდრე ობილისთან. სურსათის სიიარის გარდა, ჰავაც ჩინებულია ოიანეთში.

ლაგერის გამართვის შემდეგ აპირებენ ფოსტის გზის გაყვანას ოიანეთიდან ანანურამდე და, რასაკვირველია, ფოსტის გამართვასაც. მაშინ ძახეთი ბევრად დაუახლოვდება ქავეჯის გზას და ძახეთის მემამულეთ შეეძლებათ თავიანთ ნაწარმოები პირდაპირ ამ გზით რუსეთში გაგზავნონ. უმადელები ეხლავე თურმე გრძობენ, რომ ოიანეთში

ლო სტოლთან და ექიმს მარენს შემდეგი მისწერა:
 „იმ დღეს, ჩემო ძველო მეგობარო, როდესაც მიაშვე პაპი-ჩემის ამბავი, გვერანა, რომ მაგითი მოულოდნელად პირველ დამხობდი ჩემს სწავლას შთამომავლობითს მემკვიდრეობაზედ; ის კი არა, თუ ჩემს სისტემას უფრო ბრწყინვალე და თან საზარელი დამტკიცება მიუმატე: წაიკითხე ეს პატარა რეველი, რომელსაც გიგზავნი და წაკითხვის უმაღლეს დასწავი. მაგის წყალობით თვალწინ გადაგეშლება ჩვენი შთამომავლობითი საზარელი სამკვიდრო, რომელიც მამიდან შეიღწევი გადადის და რომლისაც მე უკანასკნელი წვერი მანც ვიქნები. მეც ესლა მამა ჩემსა და პაპჩემსავით მომელონდება ხოლმე სხვა-და-სხვა მოჩვენება, რომელიც სიგიჟის წინამორბედი. შენი წყალობით მე თვალეები ამეხილა. მე არ ვიქნები გიჟი, რადგან არ მინდა რომ გიჟი ვიყო. და ამ უბედურობის თავიდან ასაცილებლად, გადაწვევით ის, რაც ჩემ-

ნეთს მომავალში დიდი მნიშვნელობა ექმნება, ჩამოდიან თავიანთ მთებში და ძვირფასად ჰყიდილობენ თითო ნაჭრობით მამულს, რომ ეს პატარა ქალაქი მანც სხვა უცხო ხალხს არ დაუთმონ.

— მარტის 9-ს რამდენიმე წვერი ქართული დრამატული დასისა და ზოგიერთი სცენის მოყვარენი აპირებენ ქართლში გამგზავრებას კონცერტების გასამართვად. კონცერტები გაიმართება „წერა კითხვის საზოგადოების“ სახარებლოდ. პირველი კონცერტი უნდა მოხდეს დ. სხინვალს შაბათს მარტის 9-ს, საღამოს და მეორე კ. ბორს, კვირა საღამოს. შექველია ბორისა და სხინვალის საზოგადოება თანაგრძობით მოგვარობა არტისტების განზრახვას, სიამოვნებასაც ნახავს მათის მოსმენით და თან ცოტაოდნენ თავის ხედვრსაც შეიტანს, ამ სასარგებლო საზოგადოების კასაში.

— მკითხველებმა იციან, რომ ამ ჟამად ფრიად გავრცელებულია ყაღბი თუშნიანები. ეს ბილეთები სრულიად მიემგზავნებიან თურმე ნამდვილებს და მხოლოდ ის განსხვავებაა, რომ ზურგზედ, მარჯვნივ მხარეს ზემოდ სადაც მანიჩესტიდამ ამოწერილი მუხლებია, პირველ სტრიქონში მეორე სიტყვის „КРЕДИТНЫЕ“-ს მაგიერად სწერია „КРЕДИТНЫЕ“.

— სოფ. ნახშირ-ღელიდამ (მუთ. მახრა) გვეწერენ, სულ სამი წელიწადი არ არის, რაც ჩვენს სოფელში დანიშნულია მღ. ი. ღ—ძე, მაგრამ ამ ცოტას ხნის განმავლობაშიც დიდი სიყვარული დაიმსახურა ხალხისა. პირველი სამღვთო წირვის შემდეგ ამბობს სიტყვას მდობიურ ენაზედ. ისე შეაყვარა ხალხს ეკლესიაზე სიარული, რომ წირვა-ლოცვის არაფერ აღარ აკლდება.

თვის უფრო შესაფერია. ჩემს ბედზედ მამი-ჩემის ხელოვნებამ ხელში მომცა საშუალება ამ საზარელი მდგომარეობიდან თავის დასახვევად...

— ამჟამად როს არ მინდა, რომ სამწუხაროდ დარჩეთ ჩემი თავის-მკვლელობა არც ჩემს მეგობრებს, რომელნიც თავის დღეში ვერ მიხედებიან ჩემი გადაწყვეტილების მიზეზს და არც ჩემს ცოლს, რომელიც ასე მხურვალედ მიყვარდა. ამიტომ ნიშნად ჩვენი დიდი ხნის მეგობრობისა, ებედავ და გთხოვ უკანასკნელი სურვილი ამის რულო:

— მთლი ჩვენსა ხვალ-ღლით და გამოცხადე ჩემი სიკვდილისა სხვა რაიმე მიზეზი, თუნდ, მაგალითად, სოქეი ანეერიში არის-თქო. როცა შენ იტყვი, შენს ნათქვამში ექვს ვერაფერ ვერ შეიტანს და ჩემი საიღუმლო სამუდამო დაფიქრებას მიეცემა.

— მშადლობ და მშვიდობითა.
 VIII
 როდესაც მეორე დღეს, დილა აღ-

თავის სიტყვებში ხშირად არიგებს ხალხს შეილებს გონებითა და ზნეობითს განვითარების შესახებ და დიდი გავლენაც იქონია მისმა დარჩებამ: იმის მოსვლის შემდეგ სასწავლებლებში, თუ სხვა სოფლის სკოლებში თხუთმეტ ემაწვილამდე გაიგზავნა. იმედია, რომ მომავალში მ. ი. ღ—ძე სამრევლო სკოლასაც გახსნის“.

— ბორილამა გვეწერენ: ბორის ვიწრო ქუჩების უწმინდურობის გარდა თითქმის ყოველ სახლის წინ გზედებათ წინ ან ქვები და ან ტივის ხეები, ისე რომ იძულებული ხართ შუა ქუჩაზედ იაროთ; კაცი არ არის, რომ ხმა გასცეს ვინმემ და ააკრფინოს ეს ქვები და ხეებიო.

— იქილამე გვეწერენ: თუმცა აქამდის კაი ტაროსი იყო ქართლში, მაგრამ ხელ-ახლა შეიცვალა და თოვლქარიშხალი დაიქირაო.

— თებერვლის 27-ს მახდა კრება თბილისის სამეკლესა გამგეობაში გამსესებულ-შემსახველ გასის თახაზედ. კრებაზე 100 კაცმდე დაესწრა. წესდების პროექტი, რომელიც რეკონსტრუქციის პროექტია და დახიშნულია უმაღლესი მთავრობისადმი დატვირთვისა-თვის წარსადგენად, კრებისაგან მიღებულ იქნა. მახწილებების მხურველში აღმოხდნენ 80 კაცმდე. გასის მხარვეზებად დაიხიშნენ; ქალაქის სერეტარი ტიგრანაკი, ქალაქის აკტი გუშმახი და მიწის-მზობა ბაკტურაჯი. რევიზიის კომისიის წევრებად: გამგეობის ბუხარტარი ნახარაკი და მსწავლე ბული ქალაქის პირველ დაწვებითა სკოლისა შამიტაკი. საწინააღმდეგო მხურველს აკტი ვასკრესესაკი. ამთ განდდატებათ დაიხიშნენ; ქალაქის გამგეობის საქმის მწარმებელი ტერ-სარქისაკი, სახელმწიფო სასწავლებლას დირექტორი სარკაცი, აკტი ნათაქ და საქმის მწარმებელი გამგეობისა ასმარქი. სესხის სარგებელი განსახვდურ-

რიან, ექიმი მარენი მივ და შაკ პორტელის სახლში, მთელი ოჯახი დიდად აღლევებული დაუხვდა; მსახურნი თავ-ზარ-დაცემულნი შედიოდ-გადიოდნენ.

— ჩქარა მობძანდით, ექიმო, უთხრა ერთმა მსახურმა, ბატონი წუხელის გარდაცლილა, დღეს დილით ვნახეთ სავარძელში სრულიად გაცივებული და თუმცა ბევრი ღონის-ძიება ვიხმარეთ გონებაში ჩასაგდებად, მაგრამ ყველამ ამოად ჩამიარა.

ექიმს წინ გაუძღვინ და შეიყვანეს იმ ოთახში, საცა მკვდარი დაესვენებინათ; იმის გვერდით ცოლი ქვით-ქვითებდა. მიცვალბულს პირის სახე სრულიად დამწვინებული ჰქონდა; მასზედ გამოიხატებოდა სრული კმაყოფილება მოვალეობის ასრულებისა. ექიმი დიდხანს ჩააჩერდა გვამს და თან მსხვილი ცრემლები უხვად ჩამოსდიოდა ქალარა წვერზედ. საშინელი აღლევება და შეერთება ეტყობოდა. როდესაც ნაღველს დასძლია, ნე-ლა წარმოასთქვა:

და 6 და შეტანილად ეტყვიან „წმ/ო. გაცხარებული სჯერ ეტყვიან ქრისტიან რადენობამ. ზოგიერთნი ამბობდენ, რომ სესხა მსესებულს ჰამაგირის კვალაზე გატეკს, ზოგნი კი საჭიროდ სთვლიდენ, რომ სესხი განსახვდურულ იყოს, მაგალითად არა შეტეკს 200, ანუ 250 მანეთისა. ეს უკანასკნელი ახარი მიღებულ იქნა. („ახს. მიმ.“).

— საექიმო უწეება იკვლევს ზამ-ექტს დაახსებისას სამხედრო და ზღვის სამინისტროში მასამსახურე შირთათვის კავკასიაში ნახსნის მახლელად სახელმწიფო სამეურნალო-სას მანდულის ახარებით. სასადმეოფოთი ისარგებლებენ ისინი, რომელნიც სახელმწიფო ხარჯით იქმნებიან აქ გაგზავნილნი. სამეურნალო განამართავად გადაღებულ უნდა იქმნეს 60,000 მან.

— თებერვლას 27, ოთხშაბათს, შესდგა ჩვეულებრივი სხდომა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების წევრთა მორიგი კრებისა, სადაც მოსმენილ იქნა კომისიის მოხსენება შესახებ მცენარეთა შეთვისკარების ხალისა და იმ შატარა ვენტილიატორის გამოცდისა, რომელსაც ხმარობენ საბერკველად გაზებზედ გოგირდის მოყრის დროს. სხენებული საბერკველი ძალიან მოხერხებული გამოდგარა და კრებას გადაუწყვეტია, ერთი გამოცდილ აგრანომთაგანი გაგზავნოს კასეთში, რომ ადგილობრივ მცენარებთ ახვეწას, თუ როგორ უნდა სხენებული მამინის ხმარება, ამ ჟამად საზოგადოებას კასეთში აქვს 70 ფუთი გოგირდის მტკეპა.

ამასთანავე მოხსენებულ იქნა, რომ საზოგადოებას მოუვიდა 100 ფუთი ბამბის თესვა, საბა მორაზოვის ფირმისაგან ჰურ ზედ მიწვევით არ იციან, რა პირობით არის გამოგზავნილი, მაგრამ როგორც ვარაუდობენ შეუტევიან, ეს თესვა უნდა დარგდეს გამოცდად მემამულეთა მორის, რომელთაც ბამბა მოჰყავთ. საზოგადოებამ

— ანეერიზმა, მამაც მაგან მოძკლა. შთამომავლობითი მემკვიდრეობაა.

ახს. თუშნიანებისა.
 (დასასრული)

წამსაჲი მისკალაზულჲი სვანეთჲი

მთვ-დაპირველად მე აღწერ სურათს მომავლადის უკანასკნელის ჟამისას. ეს სურათისხვათა შორის გვიხატავს ხალხის თავისებურ შენეღულობას მომავლადის წინასწარმეტყველორ მნიშვნელობაზე და მამასაღამე გვიხატავს ეტნიურ თავისებურებას (этническая особенность) სვანებისას, რასაც უმთავრესად ეხლა და შემდგომაც მივაქვევ ყურადღებას ყოველს ჩემს ეტნოგრაფიულს შენიშვნებში სვანეთის შესახებ.

როდესაც ავადმყოფი უკანასკნელს ხანებშია, მას გარს ახვევია ნათესაობა, რომელიც გარდა იმისა, რომ უკანასკნელს საღამოს აძლევს მომა-

დადგინა, შეადგინოს სა იმ პარტია, რომელთათვის ამ თვისის გაგზავნას სასარგებლოდ სტრუქტურა.

შემდეგ ამისა ბატ. გეგმავს ილანა-ტაკა შარშან მისგან დათვლიერებულის თბილისის ბაღების ტუდს მდგომარეობასზედ. უკვლავს სეკა ფუტკლებიან სსკა-და-სსკა მავნებელი მწერებისაგანა, ბოსტნეულბას სთესვენ სხაღების ქვეშ, ვაზები შევიწროებულნი აწიან სმირ-მტკვანი სეკასაგან, მოწყვთ ურთ-გოდ სწარმეკეს და სს. ყოველივე ესენი, მიზნაა რაგანა ხაღეულობის და სეკანისა ყურძნის სამტრისა, რომლის უსკად მოყვანა აქ შესაძლებელი იქნებო-და ბოსტნეულბას სსკე ტუდად მიდის თბილისში, რადგან ბაღები მებაღეები-საგან ბოსტნეულბას, იაფად უიღუფო-ბეს მასუგან შეტად ჭვიდას და მსო-ლად თათონა საგებლობენ.

ბაღები შეერთებულად მოქმედო-ბენ, რათა ბოსტნეულბა იაფად დაიწინახნ და მათი ერთმანეთში გან-წყობილების დადგენა შეუძლიათ მსო-ლად მებაღეების ამ გგანსავე მსარ-მი-ცემულად მოქმედებას. (გეგმა)

კორექტორული შეცდომის გასწორება: გუშინდელს №-ში, მესამე გვერდზე, მეოთ-ხე სვეტის მეექვსე სტრიქონში შევიღამ სწე-რა „სამი თუმანიც მოგება გვიჩვენა“ უნდა იყოს „სამასი თუმანიც და სსვ.“

„დროშის“ კორექტორული

სოფ. მანის-მადი (გურიამი), თებერვლის 25-ს. შევილი შარშან-დელს აქეთ საზოგადოდ ყველგან მკინეარებს, მაგრამ არა მკონია იმ-დენი მსხვერპლი სადმე შეეწიროს ამ სენს, რამდენიც ჩვენს სოფელში. 15 დღის განმავლობაში მარტო სო-ფელს მანისქელში ოცდა-თვრამეტი სული შეიწირა და ორი ამდენს კი-დეე სააქაო პირი არ აქეთ. ბევრი ოჯახი ისე ძირიანად ამოსწყდა, რომ

კვდავს, ეკითხება, გაუმჯლანოს, თუ რა მოვლის მას — ნათესაობას — მომა-ვალში. სვანებს ღრმად სწამთ, რომ მომავლადის სული უკანასკნელს ხა-ნებში „საიქიოსა“, ძრისტესთან; იგი გარეულია ნათესავ მიცვალე-ბულთა სულებში და მამასადამე, სვა-ნის წარმოდგენით, ნამდვილად ხვდავს და იცის „იმა სოფლისა“ ამბები. რო-გორც შემოდ მოვიხსენიე, სვანები მომავლადს წინასწარმეტყველობის ნიქს აწერენ; მათის აზრით მომავლადმა დაჭემარტებით იცის ყოველი კაცის, ოჯახის, სოფელ-საზოგადოებლს და მთელი სვანეთის ბედისწერა მომავალ-ში და რასაც იტყვის ვისმეზე — ქეშმა-რიტებაა. რაკი ეს ასეა, ყოველი დამსწრე მონათესავე და უნათესაოც ვალადა რაცეს რამოდენიმე კითხვა მისცეს მომავლადეს, უკანასკნელისა-თვის ვითომ ცხადს, მაგრამ ცოცხალ-თათვის ბუნდოვანს მომავალზე.

პირველად ნათესავი ეკითხება მო-მავლადს, თუ როგორ არიან ამის სა-კუთარი მიცვალეულები საიქიოს:

მათს ეზო-ბაღებში მხალოდ დღეს ტურები ჭყავიან. ამ საშინელი სანა-ხაის მნახველი და შეშინებული ხალ-ხი აიყრა და ხიზნად სხვა-და-სხვა სოფლებში გაიფანტა, მაგრამ საუბე-დუროდ ბევრს მათგანს იქ ბინა არ მისცეს, რადგან ეშინოდათ ყვავილი არ მოჰყვებოდა; ამისთვის ისინი იძუ-ლებულნი შეიქმნენ ტყეებში განიზ-ნულიყვნენ. აღამიანი კი არა, ქვაც ატირდება დღეს ჩვენის სოფლის ნა-ხვანდ. მრასამდე კომლი კაცო აყ-რილია და გადაფანტული. პარტახად დატოვებული სხლებიდან საა-ე-ლი ხმა მოისმის შინაური ფრინვე-ლების, ღორებისა, ძროხებისა და სხვათა, რომელნიც შიმშილ-წყურვი-ლით იხოცებიან. რამდენ მიცვალეუ-ლებს, უპატრონობის გამო, სასაულა-ოზვდ ვერ ასვენებენ; რამდენი მოუფლე-ლობით კვდება. ამ უბედურებას ზედ ქურდობაც დაერთო: სახლი არ მოი-პოვება, რომ იქლამ ქურდებს რამე არ მოეპარათ.

ასეთს უბედურებაში მკოფი ხალ-ხი ბასილეთის საზოგადოების მამა-სახლისს შეევედრა, მაზრის უფროსი-სათვის ეცნობებინა, რომ მას ყვავი-ლის ამცრელები დაებარებინა. მამა-სახლისმა ამ თხოვნას პირველად ყუ-რადლება არ მიაკცია, მაგრამ როცა მის ოჯახსაც დაუხლოვდა სენი, მა-შინ კი იკადრა სოფლის თხოვნის ასრულება. შიცხლად მოწერილობა მოვიდა, რომ თებერვლის 8 დღით აღრე ბასილეთის სოფ. კანცელარია-ზედ საზოგადოებას თავი მოეყა-რათ, სადაც მ—ის უფროსის თანაშემ-წე, მაზრის ექიმით ბატ. დ. და ფერ-შლებითურთ დილით მოზრძანდებია-ნო. ამის გამკონე მცხოვრებლებმა მთელი თავიანთი სახლობითურთ აღ-რიანად თავი შეიქარეს და დაუწყეს ლოდინი. ჩვენი დამსხნელი სტუმრე-ბიც აღრე დაძრულიყვნენ, მაგრამ, რადგან ჩვენ იმ აქმად მეტის-მეტი კარგი ღარობაა, გზაზედ წყურვილს

ცხონებულნი, თუ წაწყმენდილნი; ემდურთან მას, თუ ემყოფილნი არიან და სხვ. და სხვ. შემდეგ ეკითხება — რამდენი ხნის სიცოცხლე აქვს მას, დამკითხავს, ანა-და მის ოჯახიდან სა-ხელდობ ვინ არის განწირული სასი-კვდილოდ და როდის შეემთხვევა რამ ჩხუბი, ნივთიერი ზარალი მას, ანუ მის ოჯახს; თუ მოვლის რაიმე ბედნიე-რება (მაგალითად ვაჟის შეძენა ბედ-ნიერებად ითვლება). ბოლოს ეხვე-წება მომავლადეს უშუამდგომლოს მის მიცვალეულებთან, რათა მათ არ აიცრუონ გული მასზე, არ გამოიმე-ტონ და არ დააბეზლონ ძრისტესთან, თუ მან სხვა-და-სხვა მიზეზების გამო საჭირო წესები (საკურთხი და სხვა) ხანდისხან თავის დროზე ვერ აუხრუ-ლოს და სხვ. ...

თუ მომავლადეი საზოგადოებაში ცნობილია ჭკვიან კაცად და ამასთა-ნავე ღრმა მოხუცია, რომელსაც თა-ვის სიცოცხლეში ბევრი რამ უნახავს და გამოუტლია, მაშინ მას საზოგადო-და საქვეყნო საქმეებზედაც ჭკითხვენ

შეწუხებით, რისგამოც ჩვეულებ-რივ ერთი ახნაურის ოჯახში ჩაეხვიათ და იქ შუადღის ოთხ საათამდის წყურვი-ლი ძალზედ მოეკლათ, მაშინ როდესაც კანცელიარიის კარებზედ ასამდე მარ-ტო ძუძუ მწოვარი ბავშვები ყელ-გადა-გდებულნი ელოდნენ. როგორც იყო, მოვიდნენ ჩვენი დამსხნელნი, მაგრამ გამოაცხადეს, რომ ჩირქი არა გვაქე-სო და ზეთიურის ზეთითაც შეიძლება აცრაო. ზეთიურის ზეთით ხუთასამ-დინ სულის აუტრეს; სისხლი საყასპო-ზედაც. არ დაღერილა იმდენი, რამ-დენიც აქ. სამს ბავშვს სიმშლით იყო თუ მეტის სისხლის დაღვრით გუ-ლი წაუვიდა, და კინალამ სული გა-ნუტყვეს. აცრილებს და აუტრელებს ყველას აცრილების სიაში სწერდნენ და ამ ნაირად აცრილთა რიცხვით მდიდარი და დამოწმებული სია ჩაი-დევს ჯიბეში და წაბრძანდენ. წას-ვლისას ის გვიბრძანეს, რომ ვინც მოკვდეს საფლავი საყენ ნახევარზედ გაუთხარეთო.

შერშლების დარიგებისამებრ აცრი-ლებმა თავისუფლად დაწყეს სოფელ-სოფელ სიარული და ესლა ამ ჩვენი სოფლიდან ყველა სხვა სოფლებსაც მოვლო ყვავილი. თათქმის ორს აც-რილს ბავშვსაც არ გამოსჩენია ყვავი-ლი.

გ. ჯ.

შენიშვნა

არა ერთხელ თქმულა ჩვენს გა-ზეთებში, რომ სახალხო სკოლები ნაკოფს ვერ გამოიღებენ, თუ სწავლის გათავების შემდეგ სკოლიდან გამო-სულნი მოკლებულნი იქნებიან წერა-კითხვასაო, და კიდევ ის, თუ რაო-დენი სარგებლობის მოტანა შეუძლიან კარგს მასწავლებელს გლეხებისთვის. ამის დასამტკიცებლად ერთი მაგალი-თიც საკმაოა, ვგონებთ. ბევრს მკითხ-ველს ესომება „დროებისა“ რომ ამ

ხოლმე. აი, ავერ მოდის ხანში შე-სული დარბაისელი სვანი, მიდის მო-მავლადთან და მიუჯდება. შევლანი ჩუმდებიან. მოხუცი დარბაისლურ სა-ხეს მიიღებს და ეკითხება მომავლადეს: როგორი წელიწადი იქნება მომავალს წელს, გლახა სნეულება ხომ არა-ფერი გამოჩნდება, როგორი მო-მავალი ელის საზოგადოდ სვანეთს. მომავლადეი იძლევა პასუხს, ხან სა-წყენს და ხან სასიამოვნოს: ეს მის წი-ნასწარმეტყველების ნიქეა დამოკიდე-ბული.

აქ მოვიყვან ერთს მაგალითს. წარ-სულის წლის ოქტომბერში თავისუ-ფალ სვანეთის ერთ საზოგადოებაში მიიცვალა გლეხი ბევი ბეშიძე *) ას

*) ამ გვერდ ბეშიძეს იხსენიებენ თავიანთ მოგზაურობაში ბ. ბ. რადე და სტოიანოვი. პირველს ამბობენ სურათიც გადულია ბე-შიძისა მგზავრობის დროს. Зап. Р. Георг. Общ. кн. VII, 1866 წ და кн. X, 1876 წ. Тифлисъ.

სამი ოთხი წლის წინააღმდეგ, მე-ტების სკოლის მასწავლებლად იყო ზ. ბულისაშვილი; ამ პატივცემულს მასწავლებელს იმოდნად გონება გა-უხსნია და ჩაუგონებია თავის მოწა-ფეებისთვის სწავლის საჭიროება, რომ ზოგნი ამათგანი ემსახურებიან ქალაქ-ში და ბორში კარგს მეოჯახებებს იმ განზრახვით, რომ ამ მეოჯახებმა უჩვენონ კეთილი გზა და მისცენ რა-მელსამე კარგს ხელობაზედ, ისეთზედ რომ თავიანთ თავისაც სასარგებლონი იყვნენ და ქვეყნისაც; ზოგნიც შინ დარჩენილან თავიანთ მამა პაპურს გუ-თანთან, მაგრამ წერა-კითხვის სურ-ვილი მაინც არ დაწმულა მათს გულ-ში. მართი ამ უკანასკნელთაგანი ამას წინაღ მე ენახე, რომ წიგნების გუ-ლისთვის გამოეცლო არა ნაკლებ თექ-ვსმეტი ვერსისა, მოსულიყო ბორში და ეთხოვა ბორის სასულიერო სკო-ლის ერთ ერთ მასწავლებლისაგან, და ისიც უცნობისგან; მასწავლებელს უარის უთქმელად მიეცა წიგნები თხუთმეტი დღის ვადით. ბლესს ვა-დაზე მოეტანა, შეშინებოდა დაგვი-ნებისა, ვაი თუ აღარ მათხოვოს სხვა წიგნებიო. მე ვკითხე, ვანა გცალიან წიგნების საკითხავადა-მეთქი და მან მიპასუხა: „მე ბარემ არა მცალიან, ორი ვენახი მაქვს შესამუშავებლად აღებულნი, მაგრამ და მყავს ჩემთან სკოლაში გაზდილი და იმისთვის უფ-რო მინდა, თავს იკლავს წიგნების კითხვაში და მეც ვკითხულობ, როცა კი საქმიდამ მოვიცილო“. — მაგონებ, ური-გო არ იქნება, რომ ბორის ახალ-გაზლობაც მიხედვდეს მთლავის ახალ-გაზლობას, დააარსებდეს წიგნთ-საკით-ხავს და მით გაუადვილებდეს ზემო-ხსენებულ პირის მზგავსთ აღვილად წიგ-ნების შოვნას საკითხავად, თუ თვით სკოლაში შეუძლებელია მათი შე-ნახვა.

წელს გადასული, ღრმა მოხუცი, ცნობილი ჭკვიან გლეხად და ძველ ხალხურ სიმღერების მცოდნედ. პირ-ველს ორს კითხვაზე ბეშიძემ საწუგე-შო პასუხი მისცა თურმე: ე. ი. წე-ლიწადი კარგი მოვა და არცა-რა სნეულება გაჩნდება; მესამე კითხვა-ზე კი, როგორც გადმომცა თვით და-მკითხველმა და სხვა დამსწრეებმა, სხვა ჯარე მიუჯოო.

აქ, ვგონებ, უადვილო არ იქნება ისიც შევიწინათ, რომ, ხალხის სი-ტყვით, რამდენიმე წლის წინად, რუსის მმართველობის შემოსვლამდე სვანეთ-ში, რამდენიმე მომავლადეი იწინას-წარმეტყველა თურმე, რომ სვანეთს დაიპყრობს „წითელი და ქერა“ კაცე-ბიო ე. ი. რუსი, რომლის სახელი მაშინ არა სცოდნიათ.

(გაგრძელება შემდეგ)

ჯეოგრაფია

„ჩრდილოეთის საკონტინენტი“
თებერვლის 28-ს.

კატარგოშვიდი. ლონდონის ბირჟის თაოსნობით, მეტად დაიწია ფასებმა რუსეთის ყველა სახემწიფო ფონდებისა, და კერძო საზოგადოებათა აქციებისა და ობლიგაციებისა. ამ მიზეზით ვეტერბურგში თამასკეების კერსმა დაიწია 24^{3/4} და 24^{11/16} პენსით ლონდონზედ, 211^{1/2} გერმ. ვუენბურლინზედ და 261^{1/4} სანტიმ. პარიზეზედ. ვალუაიმპერიალმა რქრომ აიწია. 7 მან. 93 კაპ.

ლონდონი. დღეს შეიკრიბა მინისტრების რჩევა რუსეთის მთავრობისაგან გამოგზავნილ შესანიშნავ დეპუტებზედ მოხალაპარაკებლად. სპარსეთის ელჩს მოლაპარაკება ჰქონდა გრანვიდთან, როგორც ამბობენ, იმაზედ, თუ როგორ უნდა მოიქცეს სპარსეთი ავღანის სამზადვრების შესახებ.

ნიუ-იორკი. ლონდონის ბირჟაზე რუსეთის სესხების ფასის საშინლად დაწვეის გამო, ამერიკის ბაზრებში მოელოან, რომ ვურისა და საქონლის ფასი დიდად შეიცვლება.

მარტის 1-ს.

კატარგოშვიდი. დღეს იმპერატორის აღიქმანდრე II მოსახსენებლად ვეტრეპავლეს ეკლესიაში გადახდილ იქმნა პანაშვიდი, რომელზედაც დაესწრო უმაღლესი სახლობა, გენერალიტეტი, და ვეტერბურგის გარნიზონის აფიცრები.

ლონდონი. საზოგადოებათა ვალატაში ჭიკმორისმა წარმოსთქვა, რომ შეეძლებელია ეხლანდელის მოლაპარაკების ძალით განიმარტოს, თუ რა სწადიან რუსეთს; ეს კი შემძლიან ვსთქვაო, რომ რობატის ხეობა გერატის ჩრდილოეთით რუსების ხელში არ არისო. გლადსტონმაც ახალი არასთქვა-რა, მაგრამ სხობვა ვალატას გულ-დაჯერებული იყოს, რომ ბრიტანიის მმართველობა ამ საცულობელს სავანს დაუცხრომელის უურადდებით ეპურობა ინდოეთის საქმეთა მინისტრის ამხანაგი კროსი ამტკიცებს, რომ სამინისტროს მინდობილობით 1872 და 1873 წელს შედგენილს რუკებზე სამზღვარი პენდეს ჩრდილოეთით მისდევსო. კროსმა გამოაცხადა აგრეთვე, რომ გაცხარებით მეშობენ კვეტისკენ მიმავალს რკინის გზაზედ და იმედია, ეს გზა 1887 ან 1888 წელს გაიხსნება, ან უფრო ადრეო.

მინისტრთა რჩევამ გადასწყვიტა, რომ ავღანისტანის საქმის შესახებ მიღებულს აზრს არასგზით არ გადაუხვიოს.

გლადსტონმა გამოაცხადა აგრეთვე, რომ ევგვიტის ფინანსების შესახებ მოლაპარაკება სხვა სახელმწიფოებთან ორი სამი დღის უკან გათავდებაო.

კატარგოშვიდი. დღეს მომხდარს მე 38 ტირაჟში 2 შინაგანი სესხისა უმთავრესი მოგება ხვდა შემდეგს ბილეთებს:

№ № სერიის	№ № ბილეთ.	რიცხვი მოგებისა
1,014	25	200,000
7,139	27	75,000
14,847	30	40,000
13,134	16	25,000
14,098	42	10,000
11,383	20	10,000
12,359	22	10,000
6,084	43	10,000
1,235	27	8,000
17,262	26	8,000
8,292	24	8,000
11,292	25	8,000
10,401	41	5,000
4,623	41	5,000
4,495	19	5,000
14,986	45	5,000
15,504	46	5,000
12,762	47	5,000
7,912	38	5,000
1,914	28	5,000
8,279	14	1,000
4,268	24	1,000
6,050	21	1,000
1,441	42	1,000
12,140	19	1,000
8,325	13	1,000
16,846	11	1,000
17,914	46	1,000
18,010	32	1,000
17,603	36	1,000
692	10	1,000
11,208	39	1,000
16,914	8	1,000
7,056	37	1,000
128	26	1,000
18,852	23	1,000
16,699	37	1,000
4,701	5	1,000
1,502	32	1,000
7,250	18	1,000

ცნობანი

მაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელდახელ 1 მარტილამ 1 აპრილამდე 1885 წ.

გამომცხარო შური რუ.
სეთის ფუქვილისა — 1 გირ. 5 კ.
აჭურის ფუქვილისა: შირ.
ველის ხარისხისა — 1 გ. 2^{1/2}
მეორისა — 1 გ. 2 გ.
იმავე ფუქვილ. თორწეში გამომცხარო:
შირველი ხარისხისა — 1 გ. 4^{1/2}

მეორისა — 1 გ. 3 გ.
მესამისა — 1 გ. 2^{1/2}
ჭვარის. შამი შური:
შირველი ხარის. ლაგაში 1 გ. 4^{1/2}
მეორის ხარის. ლაგაში 1 გ. 3^{1/2}
მესამისა — 1 გ. 3 გ.
ძროხის ხორცი:
შირველის ხარისხისა — 1 გ. 8 გ.
მეორისა — 1 გ. 7 გ.
სუფი . . . — 1 გ. 15 გ.
ჭვარის ხორცი — 1 გ. 9 გ.
ღორის ხორცი:
შირველის ხარისხისა — 1 გ.
მეორისა — 1 გ.

ჩინის ზუა

თბილისილამ ბათუმისკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით
თბილისილამ მარტო საშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუაღლის უკან.
თბილისილამ ბაქოსკენ 10 საათზედ და 45 წამ. დილით.
(სამშაბათობით და შაბათობით სანქარო 10 ს. 58 წ. დამ.)

ქუთაისილდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუაღლ. უკან.
ქუთაისილდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუაღლის უკან.
ბათუმილდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით.
ფოთილდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით.
ფოთილდამ ბათუმილდამ მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. დამით.
მარტო საშურილდამ მომავალი თბილისში შემოდის 8 საათზედ დილით
ბაქოლდამ მომავალი შემოდის თბილისში 2 საათ. და 30 წამ. შუაღლის უკან.
(სამშაბათობით და შაბათობით სანქარო 7 ს. 53 წ. დილ.)

განცხადებანი

დაჭიდა

ნახევარ ფასად: ტანისამოსი, ქუდები, ჩოთქები, პენალები, კრანები, ნიჩბები, სურათები, საფხევი, სახენი, ქაღარაკი, პორტსიგარები, სალესავი და სხვ. და სხვ. ინგლისის მაღაზიაში.
(10-1)

მოკვლადი
ს. სიუ და ქა.
(II. 2542). (46-4)

ინგლისის მაღაზიაში

თმის-ამოქუცანი

ამოკრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გაგზავნილ 2 მანეთი და 28 კაპ.
(100-95)

შაკ-მანსტერი

აქვე ისეიდება ქინის ზამადა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან., სწოტკები თავის ტვივილის ახლსსობლად, ტუალეტის საშობა, დუხები და სხვ.

САМЫЙ ПОЛНЫЙ ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЙ ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ ЖУРНАЛЪ
РАДУГА ДАЕТЪ СВОИМЪ ЧИТАТЕЛЯМЪ 66 БЕЗПЛАТНЫХЪ ПРИЛОЖЕНІЙ ВЪ ГОДЪ И ОДНУ ПРЕМІЮ.
Иллюстрированный семейный журналъ, Подписная цѣна: въ годъ 5 р. III годъ изданія. — Въ годъ 50 №№ съ доставкою и пересылкою
Допускается разсрочка: при подписѣ 2 руб., затѣмъ 3 мѣсяца подрядъ по 1 р.
Адресъ редакціи: Москва, Столешниковъ пер., д. Корзинкина.
Ц. 10-209 (5-5).

ПОДПИСКА

На политическую и литературную газету

ВОСТОКЪ

НА 1885 Г.

Газета ВОСТОКЪ служитъ органомъ православныхъ восточныхъ народовъ, выходитъ до двухъ разъ въ недѣлю.
Подписная цѣна: съ доставкою и пересылкою за годъ 8 руб. за 1/2 года 4 руб. 50 коп. За границу за годъ 10 руб. за 1/2 года 5 руб.
Подписка принимается: ВЪ МОСКВѢ, въ редакціи, у малаго камен. моста, Д. Полякова.
(10-3)